

Problematika osobnosti pachatele v kriminologii

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce je zaměřena na zlepšování našeho porozumění osobě pachatele, tj. proč páchá trestné činy, co je příčina jeho jednání (motivace) a co jsou specifické osobnostní rysy těchto pachatelů. Práce zpracovala tematiku osobnosti pachatele se zaměřením na pachatele trestných činů znásilnění a pohlavního zneužití, jejím cílem bylo poskytnutí uceleného přehledu stavu výzkumu osobnostních specifík pachatelů znásilnění a pohlavního zneužití a dále zpracovat analýzu kriminality těchto trestných činů v ČR mezi lety 2018-2022. Analýza byla provedena na základě policejních statistik kriminality, aplikace jak trestáme a statistických ročenek Ministerstva spravedlnosti. Uváděný přehled stavu výzkumu čerpal téměř výhradně ze zahraniční literatury, pojetí znásilnění a tzv. chlid molestingu, tak nutně nemusí být shodné s českým pojetím těchto trestných činů, a tedy může zahrnovat do určité míry jinou skupinu pachatelů.

Práce rovněž uvedla výklad týkající se poruch osobnosti (podkategorie duševních poruch), její klasifikaci a možný vliv těchto odchylojících se osobnostních rysů na určení nepřičetnosti, vedení trestního řízení či ukládání trestu. V souvislosti s poruchami osobnosti práce ve smyslu *de lege ferenda* podpořila, aby v rámci přípravy programu zacházení bylo u každého odsouzeného zjišťováno, zdali netrpí poruchou osobnosti, což by mohlo významně přispět k účinnosti těchto programů. Ve vztahu k současným úvahami o redefinici znásilnění práce ve smyslu *de lege ferenda* navrhla povinnou specializaci orgánů činných v trestním řízení zaměřenou na zvlášť zranitelné oběti, namísto snah o tzv. „consent based legislation,“ neboť tento přístup by mnohem významněji přispěl ke zlepšení faktického postavení oběti a ve svém důsledku i k navýšení kvality rozhodování předmětných orgánů.

Klíčová slova: osobnost, znásilnění, pohlavní zneužití, specifika pachatelů